

Сьогодні

Урок
№66

Особливості закінчень

іменників у кличному відмінку

Помилку у творенні кличного відмінка допущено у варіанті

- А) коню, круче;
- Б) родину, сім'ю;
- В) солдате, душо;
- Г) козаче, капітане;

- А) коню, круче;
- Б) родину, сім'ю;
- В) солдате, душо (правильно - душе);**
- Г) козаче, капітане;

1. Для чого потрібно знати особливості закінчень іменників у кличному відмінку?
2. Які закінчення мають іменники в кличному відмінку?
3. Катре чи Катрю?

Сформулюйте особисті цілі на урок.

Прочитайте текст. Яка інформація виявилася для вас новою? Випишіть власні назви у кличному відмінку

У звертаннях до жінок, які мають імена Зоя, Мая, Ія, Лія (Лея), одні вживають форму кличного відмінка із закінченням **-ю** (Зою, Маю, Ію, Лію (Лею)), інші — із закінченням **-є** (Зоє, Має, Іє, Ліє (Леє)). А яка із цих двох форм правильна? Утворюючи форму кличного відмінка від жіночих імен на **-я**, потрібно пам'ятати, що закінчення **-ю** мають скорочені та нескорочені пестливі жіночі імена (пор.: Оля — Олю, Настуся — Настусю, Даруся — Дарусю, Неля — Нелю), а закінчення **-є** — повні офіційні жіночі імена (пор.: Марія — Маріє, Євдокія — Євдокіє, Дарія — Даріє, Стефанія — Стефаніє).

Прочитайте текст. Яка інформація виявилася для вас новою? Випишіть власні назви у кличному відмінку. Перевір себе

Оскільки жіночі імена Зоя, Мая, Ія, Лія (Лея) є повними, то їх правильно вживати в кличному відмінку із закінченням **-є**: Зоє, Має, Іє, Ліє (Лее) (К. Городенська).

Олю, Настусю, Дарусю, Нелю, Маріє, Євдокіє, Даріє, Стефаніє, Зоє, Має, Іє, Ліє, Лее.

Змалку нас привчають, як звертатися до мами, тата, дідуся, бабусі, сестри, брата, дядька, тітки... Найчастіше в ролі звертання використовують ім'я (повне чи його варіанти), як-от: **Оксано — Оксанко, Оксаночко, Оксанусю, Оксанонько...** До незнайомої людини здебільшого звертаються опосередковано, уникаючи слів звертання, напр.: «Чи не допоможете мені... », «Скажіть, будь ласка... ». Цілком доречно в такій ситуації послуговуватися засобами титулування **пані, пане, панно або добродію, добродійко.**

Дуже нешанобливо вживати в ролі звертань слова «девушка», «жіночко», «бабо». Звертання «бабо» можливе хіба в спілкуванні з маленькою дитиною, однак рідну бабу краще все-таки називати: **бабусю, бабуню, бабунечко, бабцю**. Вибір звертання обов'язково залежить від ситуації спілкування (За С. Богдан).

1. Яка граматична тема пов'язана з прочитаним текстом?
2. Назвіть мовленнєві ситуації, у яких ця інформація важлива.
3. Чи впливає вибір звертання на перебіг комунікації, допомагає здійснювати ефективну взаємодію з іншими людьми? Відповідь обґрунтуйте.

Випишіть іменники, позначте закінчення. Яку роль у спілкуванні виконує кличний відмінок? Поясніть написання виділених слів

1. Вечірнє сонце, дякую за день, вечірнє сонце, дякую за втому! 2. Ліси мої, гаї мої священні, **пребудьте** нам **вовіки** незнищенні! 3. Куди ти ділась, річенько? Воскресни. 4. Людей такого **рідкісного** дару хоч трохи, люди, треба берегти! (Л. Костенко).

Сонце ☐День ☐Втому ☐Ліси ☐Гаї ☐Річенько ☐Людей ☐Дару ☐Люди ☐

- Пребудьте - збільшуватися кількісно, за розміром, в об'ємі.
- Рідкісного - який трапляється, буває і т. ін. рідко; незвичайний.

1. Василе, ми ж учора з тобою домовлялися.
2. Тетяна, не хвилюйся, немає підстав тривожитися.
3. Валерія, якщо хочеш, я готова тобі допомогти.
4. Юріє, навіщо тобі сьогодні парасоля?
5. Петро Сергійович, Ви — найкращий учитель!

1. Василю, ми ж учора з тобою домовлялися. 2. Тетяно, не хвилюйся, немає підстав тривожитися. 3. Валеріє, якщо хочеш, я готова тобі допомогти. 4. Юрію, навіщо тобі сьогодні парасоля? 5. Петре Сергійовичу, Ви найкращий учитель!

Змоделюйте ситуацію, у якій вам необхідно переконати однокласника, який захопився комп'ютерними іграми, маючи проблеми із зором, значно скоротити час на цю розвагу. Використайте в діалозі звертання. Демонструйте щиру стурбованість і доброзичливість.

Помилку у творенні кличного відмінка допущено у варіанті

- А) мріє, мово;
- Б) Львовє, Інно;
- В) пісне, сестрице;
- Г) Андріє, Анастасіє.

- А) мріє, мово;
- Б) Львовє, Інно;
- В) пісне, сестрице;
- Г) Андріє, Анастасіє (правильно - Андрію).

Помилку допущено у звертанні

А) Шановний Ігоре!

Б) Дорога Лесю!

В) Рідний братику!

Г) Мила Оксанко!

А) Шановний Ігоре! (правильно - Ігорю)

Б) Дорога Лесю!

В) Рідний братику!

Г) Мила Оксанко!

Сьогодні

Рефлексія. Вправа «5 питань»

Яке завдання
сподобалось
найбільше?

Що ти сьогодні
виконав?

Про що нове ти
сьогодні
дізнався?

Чим ти сьогодні
допоміг іншим?

Над чим ще
потрібно
подумати?

**Підручник, с. 103,
вправа 242.**

*Короткий запис у щоденник
С. 103, впр. 242.*

